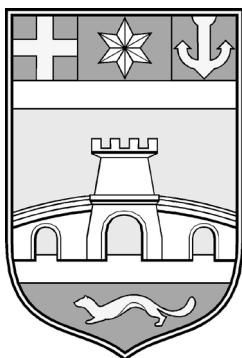

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O ŽETVI
I OTKUPU PŠENICE RODA
2014. GODINE NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije*
- *HGK Županijska komora Osijek*

Osijek, rujna 2014.

INFORMACIJA O ŽETVI I OTKUPU PŠENICE RODA 2014. GODINE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

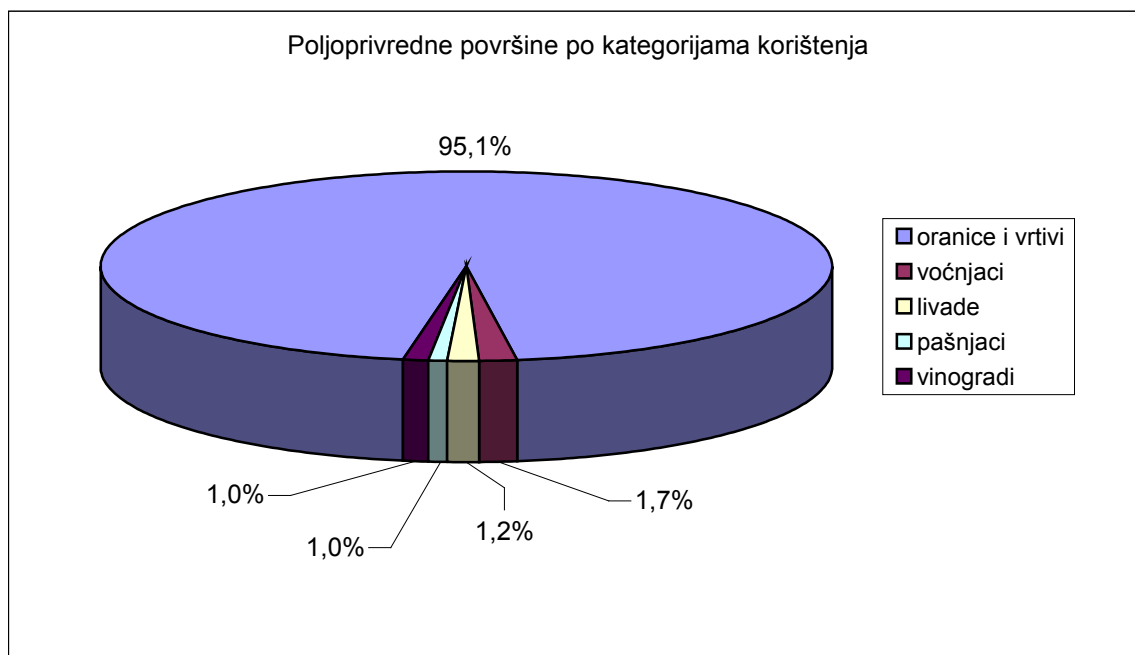
Osnovni zadatak suvremene poljoprivredne proizvodnje je postizanje visokih i kvalitetnih prinosa gajenih biljaka. Time, s jedne strane, poljoprivredni proizvođač ostvaruje rentabilnu proizvodnju i dobar dohodak, a s druge strane to pridonosi povećanju ukupnog fonda hrane koja sve više postaje stratejska sirovina današnjeg svijeta.

Područje Osječko-baranjske županije predstavlja jedno od najintenzivnijih područja biljne poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj. Prema podacima iz publikacije (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine) Republika Hrvatska ima 1.216.000 ha poljoprivrednih površina, a Osječko-baranjska županija 212.013 ha poljoprivrednih površina.

1. STRUKTURA POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA

Od ukupnih poljoprivrednih površina Osječko-baranjske županije najveći udio predstavljaju oranice i vrtovi kojih ima 95,1% , zatim voćnjaci sa 1,7% , livade 1,2% , pašnjaci 1,0% i vinogradi 1,0%.

Grafikon 1.

Uvidom u podatke o strukturi poljoprivrednog zemljišta s cjelokupnog područja Osječko-baranjske županije objavljenih u statističkom izvješću Ureda za statistiku (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine, str. 24), razvidno je kako je ukupna poljoprivredna površina Osječko-baranjske županije 212.013 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	201.705 ha
Voćnjaka	3.564 ha
Vinograda	2.083 ha
Livada	2.641 ha
Pašnjaka	2.020 ha.

Od 212.013 hektara poljoprivrednih površina u Osječko-baranjskoj županiji u privatnom vlasništvu nalazi se 141.440 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	133.208 ha
Voćnjaka	3.177 ha
Vinograda	675 ha
Livada	2.617 ha
Pašnjaci	1.763 ha.

2. JESENSKA SJETVA 2013. GODINE

Sjetva ozimih kultura u 2013. godini najvećim dijelom obavljena je u agrotehničkim rokovima. Sjetva se odvijala u dobrim vremenskim uvjetima te ju je samo nakratko prekinula kiša, tako da su planirane površine za sjetvu i zasijane.

2.1. Jesenska sjetva 2013. godine za ozime kulture u Osječko-baranjskoj županiji

U tablici 1. prikazane su kulture i površine zasijane u jesenskoj sjetvi 2013. na području Osječko-baranjske županije.

Tablica 1.

KULTURA	Zasijano (ha)
Pšenica	50.000
Ječam	10.000
Zob	1.000
Ostale ozime žitarice	500
Uljana repica	5.000
Krmno bilje (novo)	500
UKUPNO	67.000

Izvor podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Na poljima Osječko-baranjske županije jesenska sjetva obavljena je na površini od 67.000 ha. Pšenicom je zasijano 50.000 ha, ječmom 10.000 ha, a uljanom repicom 5.000 ha.

2.2. Očekivana proizvodnja važnijih ozimih kultura na poljima Osječko-baranjske županije

Obzirom na zasijane površine u jesenskoj sjetvi 2013. godine na području Osječko-baranjske županije, očekivala se sljedeća proizvodnja važnijih ozimih kultura pod pretpostavkom da će vegetativna godina biti klimatsko edafski prosječna, uz primjenu potrebnih agrotehničkih mjera. (Tablica 2).

Tablica 2.

KULTURA	Sjetvena površina (ha)	Očekivani prinos t/ha	Očekivana ukupna proizvodnja tona
Pšenica	50.000	5,5	275.000
Ječam	10.000	5,0	50.000
Zob	1.000	4,5	4.500
Uljana repica	5.000	3,0	15.000
UKUPNO	66.000		

Izvor podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Uz planirani prinos od 5,5 t/ha planiralo se proizvesti 275.000 tona pšenice. Osim pšenice koja je najviše zastupljena, na zasijanim površinama planiralo se proizvesti 15.000 tona uljane repice, 50.000 tona ječma i 4.500 tona zobi.

3. PROGLAŠENJE ELEMENTARNE NEPOGODE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda ("Narodne novine" broj 73/97.), utvrdio je pojam elementarne nepogode, propisao mjere zaštite, prava i dužnosti sudionika zaštite, procjenu nastale štete i način pružanja pomoći stradalim područjima.

Elementarnom nepogodom, u smislu ovoga Zakona, smatra se iznenadna velika nesreća koja prekida normalno odvijanje života, uzrokuje žrtve, štetu većeg opsega na imovini i/ili njen gubitak, te štetu na infrastrukturi i/ili okolišu, u mjeri koja prelazi normalnu sposobnost zajednice da ih sama otkloni bez pomoći. Elementarnu nepogodu uzrokuju prirodni, tehnički, tehnološki ili biološki događaji. Elementarnom nepogodom smatraju se i požari, poplave, suše, tuča, jaki mrazovi, izvanredno velika visina snijega, snježni nanosi i lavine, nagomilavanje leda na vodotocima, odroni zemljišta i druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

U skladu sa Zakonom o zaštiti od elementarnih nepogoda i Metodologijom za procjenu štete od elementarnih nepogoda ("Narodne novine" broj 96/98.), elementarna nepogoda može se proglasiti za štete koje su uzrokovane elementarnim nepogodama, a koje su nastale kao izravna (direktna) šteta. Izravna šteta jest šteta koja je neposredno nanijeta sredstvu odnosno dobru i utvrđuje se za sljedeće skupine dobara: građevine, opremu, zemljišta, dugogodišnje nasade, šume, stoku, obrtna sredstva, ostala sredstva i dobra.

Župan proglašava elementarnu nepogodu na području pojedinih jedinica lokalne samouprave ili na području cijele Županije, a obzirom na opseg posljedica i na temelju prvih priopćenja gradskih i općinskih povjerenstava za procjenu štete.

Prva priopćenja u skladu s Metodologijom za procjenu štete od elementarnih nepogoda sadrže podatke o vrsti nepogode, veličini područja, oštećenoj imovini, posljedicama za stanovništvo i gospodarstvo te prvu procjenu štete s količinskim i novčanim pokazateljima. Šteta se prijavljuje u roku od osam dana od dana kada je nastala, a ako je nastajala u duljem razdoblju kao što su poplave ili suše, za početak nepogode uzima se dan proglašenja elementarne nepogode.

Procjena štete od elementarnih nepogoda u pravilu obavlja se odmah ili u najkraćem roku nakon nastanka ili njezinih prvih posljedica. Za ostvarivanje pomoći iz Državnog proračuna potrebno je da je jačina, opseg i posljedica takva da prelazi mogućnost lokalne samouprave da ih sama ukloni, da je poremećeno obavljanje gospodarske djelatnosti i odvijanje života uopće, da je elementarna nepogoda umanjila prinose pojedinih kultura za preko 30% po hektaru prema trogodišnjem prosjeku, da je potvrđena vrijednost ukupne štete veća od 20% proračuna jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu i da je vrijednost štete potvrđena.

Nakon proglašenja elementarne nepogode općinska i gradska povjerenstva za procjenu štete od elementarnih nepogoda utvrđuju štetu na svom području, te dostavljaju obrađene podatke u roku od 50 dana od početka elementarne nepogode Županijskom povjerenstvu za procjenu šteta od elementarnih nepogoda, koje utvrđuje ukupnu štetu na području Županije te dostavlja konačno izvješće Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od početka elementarne nepogode.

Sagledavajući stanje i opseg posljedica nastalih djelovanjem nepovoljnih vremenskih uvjeta velike količine oborina praćene jakim vjetrovom i ledotučom, a obzirom na razmjer nastale štete koje su prouzročile znatnije poremećaje u mjeri koja prelazi normalnu sposobnost jedinica lokalne samouprave da je same otklone bez pomoći, Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode na dijelu područja Osječko-baranjske županije od 12. svibnja 2014. godine Župan Osječko-baranjske županije proglasio je elementarnu nepogodu - poplavu. Navedenim Rješenjem elementarna nepogoda poplava proglašena je na području gradova Belišća, Đakova i Našica te općina Bilje, Čepin, Đurđenovac, Gorjani, Koška, Magadenovac, Podravska Moslavina, Popovac, Punitovci, Strizivojna, Viljevo, Vladislavci i Vuka za poljoprivredne kulture, dugogodišnje nasade, ribnjake te stambene i gospodarske objekte.

Također, sagledavajući stanje i opseg posljedica nastalih djelovanjem nepovoljnih vremenskih uvjeta velike količine oborine praćene jakim olujnim vjetrom u razdoblju od 14. do 17. svibnja 2014. godine koja je zahvatila područje općina Antunovac i Šodolovci te izazvala štete kod fizičkih i pravnih osoba, temeljem Rješenja o proglašenju elementarne nepogode na području općina Antunovac i Šodolovci od 23. svibnja 2014. godine proglašeno je stanje elementarne nepogode - poplave na području općina Antunovac i Šodolovci za poljoprivredne kulture i dugogodišnje nasade.

Na temelju dostavljenih konačnih izvješća gradskih i općinskih povjerenstava za procjenu štete od elementarnih nepogoda, Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda izradilo je konačnu procjenu štete od elementarnih nepogoda tuča i poplava na području Osječko-baranjske županije.

Prema konačnoj procjeni štete, na jesenskim kulturama šteta je nastala od poplava i iznosi 57.417.124,95 kuna na 15.918,01 ha površine. Od toga šteta na pšenici nastala je na 10.601,92 ha površine i iznosi 35.703.948,71 kuna, na ječmu stočnom šteta je nastala na 2.224,54 ha površine i iznosi 6.659.766,00 kuna, na uljanjoj repici šteta je nastala na 2.104,75 ha i iznosi 12.224.429,00 kuna, dok je na zobi šteta nastala na 545,15 ha površine i iznosi 1.256.603,24 kuna.

U tablici 3. prikazana je ukupno utvrđena šteta na pšenici merkantilnoj na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini.

Tablica 3.

Redni broj	Grad/Općina	PŠENICA MERKANTILNA			
		Fizičke osobe		Pravne osobe	
		Površina (ha)	Šteta (kn)	Površina (ha)	Šteta (kn)
1.	Čepin	886,93	2.588.110,26	10,89	57.298,40
2.	Đakovo	1.955,67	7.230.410,74	119,38	441.366,50
3.	Đurđenovac	680,81	2.311.663,27	209,86	581.731,53
4.	Belišće	72,52	109.197,61	47,60	53.126,93
5.	Bilje	889,41	3.381.038,09	0,00	0,00
6.	Gorjani	896,90	3.979.204,37	199,77	886.290,59
7.	Koška	121,86	365.010,47	67,10	346.845,76
8.	Magadenovac	890,00	2.317.188,03	267,95	594.385,44
9.	Našice	12,54	36.036,47	80,59	209.131,49
10.	Podravska Moslavina	452,26	1.337.646,29	36,91	109.169,71
11.	Popovac	36,13	86.847,47	0,00	0,00
12.	Punitovci	740,29	2.736.971,69	204,69	1.483.215,19
13.	Strizivojna	276,10	204.541,49	0,00	0,00
14.	Viljevo	282,54	1.060.515,68	230,07	818.012,43
15.	Vladislavci	167,05	589.390,84	0,00	0,00
16.	Vuka	107,01	321.021,74	0,00	0,00
17.	Šodolovci	421,30	937.101,63	51,00	113.131,90
18.	Antunovac	147,05	330.187,80	39,74	88.158,90
	Ukupno	9.036,37	29.922.083,94	1.565,55	5.781.864,77
	Sveukupno	10.601,92 (ha)		35.703.948,71 (kn)	

Izvor podataka: Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda Osječko-baranjske županije

U tablici 4. prikazana je ukupno utvrđena šteta na ječmu stočnom na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini.

Tablica 4.

Redni broj	Grad/Općina	JEČAM STOČNI			
		Fizičke osobe		Pravne osobe	
		Površina (ha)	Šteta (kn)	Površina (ha)	Šteta (kn)
1.	Čepin	312,82	891.537,00	0,00	0,00
2.	Đakovo	369,11	1.315.645,50	0,00	0,00
3.	Đurđenovac	125,79	412.779,75	164,77	437.874,00
4.	Belišće	101,49	129.960,00	0,00	0,00
5.	Bilje	281,39	1.120.434,75	0,00	0,00
6.	Koška	62,73	223.269,00	6,00	34.200,00
7.	Magadenovac	56,37	128.649,00	0,00	0,00
8.	Našice	0,00	0,00	290,10	826.785,00
9.	Podravska Moslavina	53,75	153.187,50	0,00	0,00
10.	Popovac	8,52	18.211,50	0,00	0,00
11.	Punitovci	68,42	243.888,75	0,00	0,00
12.	Strizivojna	51,40	32.718,00	0,00	0,00
13.	Viljevo	46,64	138.253,50	23,16	66.006,00
14.	Vladislavci	23,69	74.784,00	0,00	0,00
15.	Vuka	30,75	73.530,00	0,00	0,00
16.	Šodolovci	137,98	317.133,75	0,00	0,00
17.	Antunovac	9,66	20.919,00	0,00	0,00
Ukupno		1.740,51	5.294.901,00	484,03	1.364.865,00
Sveukupno		2.224,54 (ha)		6.659.766,00 (kn)	

Izvor podataka: Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda Osječko-baranjske županije

U tablici 5. prikazana je ukupno utvrđena šteta na uljanoj repici na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini.

Tablica 5.

Redni broj	Grad/Općina	ULJANA REPICA			
		Fizičke osobe		Pravne osobe	
		Površina (ha)	Šteta (kn)	Površina (ha)	Šteta (kn)
1.	Čepin	392,98	1.110.683,00	21,87	123.623,50
2.	Đakovo	594,06	3.358.117,00	27,03	152.783,75
3.	Đurđenovac	0,00	0,00	127,82	420.745,50
4.	Bilje	66,79	439.731,25	0,00	0,00
5.	Gorjani	328,46	1.234.107,00	0,00	0,00
6.	Koška	19,59	72.385,25	9,00	70.656,25
7.	Magadenovac	130,11	590.653,00	8,15	23.042,25
8.	Našice	0,00	0,00	17,41	73.515,75
9.	Punitovci	143,35	3.514.325,50	0,00	0,00
10.	Viljevo	64,94	331.170,00	28,00	264.404,00
11.	Vladislavci	40,86	165.651,50	0,00	0,00
12.	Vuka	55,91	182.675,50	0,00	0,00
13.	Antunovac	28,42	96.159,00	0,00	0,00
Ukupno		1.865,47	11.095.658,00	239,28	1.128.771,00
Sveukupno		2.104,75 (ha)		12.224.429,00 (kn)	

Izvor podataka: Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda Osječko-baranjske županije

U tablici 6. prikazana je ukupno utvrđena šteta na zobi na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini.

Tablica 6.

Redni broj	Grad/Općina	ZOB			
		Fizičke osobe		Pravne osobe	
		Površina (ha)	Šteta (kn)	Površina (ha)	Šteta (kn)
1.	Čepin	39,82	80.187,90	0,00	0,00
2.	Đakovo	159,22	399.634,94	59,95	150.463,98
3.	Đurđenovac	81,49	172.996,00	1,74	3.062,88
4.	Belišće	1,44	5.090,62	0,00	0,00
5.	Bilje	4,98	9.316,26	0,00	0,00
6.	Gorjani	29,72	74.600,98	2,65	6.650,42
7.	Koška	23,07	41.646,66	0,00	0,00
8.	Magadenovac	53,03	121.706,94	5,49	13.782,96
9.	Podravska Moslavina	16,24	32.699,08	0,00	0,00
10.	Punitovci	24,02	60.293,36	0,00	0,00
11.	Viljevo	3,58	7.203,44	0,00	0,00
12.	Vladislavci	15,37	38.853,20	0,00	0,00
13.	Vuka	3,38	4.863,74	0,00	0,00
14.	Šodolovci	19,96	33.549,88	0,00	0,00
Ukupno		475,32	1.082.643,00	69,83	173.960,24
Sveukupno		545,15 (ha)		1.256.603,24 (kn)	

Izvor podataka: Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda Osječko-baranjske županije

U tablici 7. prikazana je ukupno utvrđena šteta za jesenske kulture na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini.

Tablica 7.

KULTURA	Fizičke osobe		Pravne osobe		Ukupno	
	Površina (ha)	Šteta (kn)	Površina (ha)	Šteta (kn)	Površina (ha)	Šteta (kn)
Pšenica merkantilna	9.036,37	29.922.083,94	1.565,55	5.781.864,77	10.601,92	35.703.948,71
Ječam pivarski	234,37	957.785,25	182,16	498.906,75	416,53	1.456.692,00
Ječam stočni	1.740,51	5.294.901,00	484,03	1.364.865,00	2.224,54	6.659.766,00
Uljana repica	1.865,47	11.095.658,00	239,28	1.128.771,00	2.104,75	12.224.429,00
Uljana repica sjeme	11,68	56.050,00	0,00	0,00	11,68	56.050,00
Zob	475,32	1.082.643,00	69,83	173.960,24	545,15	1.256.603,24
Zob sjemenska	13,44	59.636,00	0,00	0,00	13,44	59.636,00
Ukupno	13.377,16	48.409.816,19	2.540,85	8.948.367,76	15.918,01	57.417.124,95

Izvor podataka: Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda Osječko-baranjske županije

4. ŽETVA OZIMIH KULTURA RODA 2014. GODINE

Ovogaodišnja žetva pšenice počela je u drugoj polovici lipnja, a završila je oko 20. srpnja nakon što ju je u nekoliko navrata prekidala kiša. Prinosi pšenice manji su od očekivanih i iznosili su prosječno 4,50 t/ha, vlaga je bila manja od 12%, primjese do 5%, a hektolitarska masa u okviru standarda od 76 kg/hl, a neki proizvođači su imali i manju hektolitarsku masu od 76 kg/hl.

U tablici 8. prikazana je procjena proizvodnje pšenice, ječma, zobi i uljane repice u 2014. godini.

Tablica 8.

KULTURA	Žetvena površina (hektara)	Požeto (hektara)	Prinos (t / ha)	Proizvodnja (tona)
Pšenica	50.000	50.000	4,50	225.000,00
Ječam ozimi	10.000	10.000	4,50	45.000
Zob ozima	1.000	1.000	3,50	3.500
Uljana repica	5.000	5.000	3,00	15.000

Izvor i obrada podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

U tablici 9. prikazan je za pšenicu, ječam, zob i uljanu repicu usporedni pregled žetvenih površina, prinosa i proizvodnje za razdoblje od 2008. do 2014. godine.

Tablica 9.

KULTURA	Žetvene površine u hektarima, prinosi i proizvodnja u tonama	godina						
		2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.*
Pšenica	Žetvene površine	57.000	60.000	52.000	45.000	55.000	60.000	50.000
	Prinos	5,30	5,30	4,80	5,50	5,00	5,00	4,50
	Proizvedeno	302.100	318.000	249.600	247.500	275.000	300.000	225.000
Ječam	Žetvene površine	10.000	10.000	10.000	8.000	10.000	10.000	10.000
	Prinos	5,00	5,00	4,50	5,00	4,50	4,50	4,50
	Proizvedeno	50.000	50.000	45.000	40.000	45.000	45.000	45.000
Zob	Žetvene površine	2.000	2.000	1.200	2.000	2.000	1.500	1.000
	Prinos	3,50	3,50	3,00	3,50	3,50	3,50	3,50
	Proizvedeno	7.000	7.000	3.600	7.000	7.000	5.250	3.500
Uljana repica	Žetvene površine	5.000	7.500	5.500	3.000	3.000	2.500	5.000
	Prinos	3,20	3,00	2,00	2,70	2,50	2,60	3,00
	Proizvedeno	16.000	22.000	11.000	8.100	7.500	6.500	15.000

* procjena

Izvor podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

4.1. Otkup pšenice na području Osječko-baranjske županije roda 2014. godine

Na području Osječko-baranjske županije žetva pšenice je obavljena na ukupnoj površini od 50.000 hektara, a požeto je ukupno 225.000 tona pšenice uz prosječni prinos od 4,50 t/ha, hektolitarsku težinu oko standarda od 76 kg/hl, primjese do 5% i vlagu manju od 12%.

Otkup pšenice roda 2014. godine obavljao se po tržišnom modelu, a otkup su obavljale pravne osobe - organizatori otkupa. Cijena jednog kilograma pšenice sredinom srpnja 2014. godine na domaćem tržištu iznosila je 1,15 kn/kg za pšenicu standardne kvalitete. Tvrtke Granolio d.d. i Žito d.o.o. Osijek koje djeluju na području Osječko-baranjske županije započele su otkup pšenice u srpnju po cijeni od 1,15 kn/kg, a isplata je bila odmah nakon obračuna.

Obzirom da su proizvodnju pšenice u proizvodnoj 2013./2014. godini obilježili nepovoljni klimatski uvjeti (velika količina oborina) što je rezultiralo razvojem bolesti (hrđe) na pšenici i znatnim smanjenjem prinosa, Skupština Osječko-baranjske županije povodom razmatranja Informacije o stanju i problematici biljne proizvodnje na području Osječko-baranjske županije, podržala je inicijativu poljoprivrednih proizvođača da se poljoprivrednim proizvođačima sufinancira prvih 60 dana skladištenja pšenice.

Organizatori otkupa su se odazvali navedenoj inicijativi te su omogućili proizvođačima koji nisu bili zadovoljni cijenom od 1,15 kn/kg, a imaju s njima ugovorenu proizvodnju da uskladište pšenicu u silose na čuvanje te da ju prodaju kasnije, jer se očekuje da bi cijena pšenice mogla rasti oko 3% mjesečno. Troškove uskladištenja i čuvanja jedan će period snositi organizatori otkupa dok će se kasnije troškovi skladištenja i čuvanja pšenice naplatiti od vlasnika pšenice.

Zakonom o uskladištenju i skladišnici za žitarice i industrijsko bilje ("Narodne novine" broj 79/09. i 124/11.) uređuje se uskladištenje žitarica i industrijskog bilja uz posebno ovlaštenje, propisani su uvjeti za stjecanje ovlaštenja i sadržaj skladišnice izdane za uskladištenje žitarica i industrijskog bilja kao jamstvenog dokumenta, uređena su prava i obveze osoba u postupku izdavanja i prometa skladišnica te uređuju druga pitanja od značaja za uskladištenje žitarica i industrijskog bilja.

Također, Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o osnivanju sigurnosnog fonda za žitarice i industrijsko bilje ("Narodne novine" broj 83/10.) kojom je uređen način osnivanja Sigurnosnog fonda za žitarice i industrijsko bilje, visina i način izračunavanja iznosa obveznih uplata ili položenog neopozivog bankovnog jamstva, te način upravljanja i uvjeti korištenja sigurnosnog fonda.

Zakon o uskladištenju i skladišnici za žitarice i industrijsko bilje ni pet godine od donošenja nije posve zaživio, jer poslovne banke nerado kreditiraju poljoprivredu na temelju zaloga uskladištene robe u javnim skladištima. Problem je i u tome što u Republici Hrvatskoj ima za sada samo devet licenciranih skladišta, a u Osječko-baranjskoj županiji nalaze se tri licencirana skladišta.

U tablici 10. nalazi se popis licenciranih skladišta u Republici Hrvatskoj.

Tablica 10.

Redni broj.	Naziv skladišta	Sjedište skladištara	Kapacitet ovlaštenog skladištara
1.	DIBA d.o.o.	Suhopolje, Kralja Tomislava 5	15.000 t
2.	GRANOLIO d.d. PJ Mlin Farina	Gornji Draganec 251	3.000 t
3.	GRANOLIO d.d. PJ Silos Bjeliš	Slavonski Brod, Industrijska b.b.	3.000 t

4.	GRANOLIO d.d. Mlin Kapanica	Velika Kapanica	3.000 t
5.	Žitar d.o.o.	Donji Miholjac, Kolodvorska 105	5.000 t
6.	Silos i garešnica d.o.o.	Garešnica, Kolodvorska 31	20.000 t
7.	Ratarstvo Drenovci d.o.o.	Drenovci, Soljanska b.b.	20.000 t
8.	Žito d.o.o.	Silos Đakovo	3.000 t
9.	Žito d.o.o.	Silos Osijek	3.000 t
UKUPNO			75.000 t

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede

Također, Vlada Republike Hrvatske na 146. sjednici održanoj 25. kolovoza 2011. godine donijela je Uredbu o tržišnom redu za žitarice ("Narodne novine" broj 98/11. i 30/13.) kojom se propisuju proizvodi i uvjeti za proizvode koji su predmet javne intervencije, razdoblje provođenja javne intervencije, uvjeti pod kojima će biti otvorene javne intervencije, količinska ograničenja za proizvode u javnim intervencijama, visina referentne i interventne cijene, uvjeti skladištenja otkupljenih proizvoda, uvjeti i način prodaje proizvoda iz javne intervencije te interventni centri.

Interventna cijena je cijena po kojoj Agencija za plaćanje otkupljuje žitarice u javnoj intervenciji, a referentna cijena predstavlja najveći mogući iznos interventne cijene i ona za žitarice koje su predmet javne intervencije iznosi 101,31 eura/toni, po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja. Iznimno referentna cijena za pšenicu u razdoblju od dana stupnja na snagu ove Uredbe pa do 31. svibnja 2012. godine iznosila je 1.050,00 kuna/toni.

Odluku o pokretanju, odnosno prestanku javne intervencije u sektoru žitarica donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva nadležnog za poljoprivredu kada je cijena žitarica na tržištu Republike Hrvatske u razdoblju od dva uzastopna tjedna jednaka ili niža od referentne cijene. Javna intervencija u sektoru žitarica obuhvaća razdoblje od 1. studenog ove do 31. svibnja iduće godine, a maksimalna količina otkupljene pšenice u interventnom razdoblju po cijeni jednako referentnoj iznosi 500.000 tona. Javna intervencija za količine iznad maksimalno ponuđenih 500.000 tona, a do maksimalno 750.000 tona pšenice provodi se temeljem javnog natječaja uz prikupljanje najpovoljnijih ponuda za otkup po cijeni nižoj od interventne cijene.

5. ZAKLJUČAK

U Osječko-baranjskoj županiji u proizvodnoj godini 2013./2014. ukupno je zasijano 50.000 hektara pšenice.

Sjetva ozimih kultura u 2013. godini najvećim dijelom obavljena je u agrotehničkim rokovima. Sjetva se odvijala u dobrim vremenskim uvjetima te ju je samo nakratko prekinula kiša, tako da su planirane površine i zasijane. Nakon same sjetve palo je dosta oborina što je uz optimalne temperature zraka i tla omogućilo relativno brzo i ujednačeno nicanje.

Međutim, zima je bila veoma blaga sa natprosječnim temperaturama zraka i tla što je ubrzalo rast pšenice tako da su usjevi u drugoj polovici veljače izgledali kao što inače izgledaju početkom travnja. Pojavile su se znatno ranije i bolesti, a najveće štete nastale su zbog velikog i ranog napada žute hrde. Ta bolest nije uobičajna u našem području te takove štete koje je izazvala žuta hrda na pšenici u Republici Hrvatskoj nisu zabilježene posljednjih 50 godina. Također na pojedinim područjima dodatne štete na pšenici su izazvali poljski miševi i voluharice. Relativno dobre prinose su ostvarili samo oni proizvođači koji su zasijali visoko rodne sorte, primijenili odgovarajuće agrotehničke mjere i pravovremeno zaštitili pšenicu od bolesti. Prosječni prinos pšenice roda 2014. godine iznosio je 4,50 t/ha, a ukupno je u Osječko-baranjskoj županiji proizvedeno 225.000 tona pšenice. Početkom mjeseca rujna 2014. godine prema podacima Tržišnog informacijskog sustava u

poljoprivredi (TISUP-a) prosječna cijena pšenice u Republici Hrvatskoj iznosila je 1,26 kn/kg što s obzirom na troškove proizvodnje i ostvarene prinose ne može zadovoljiti proizvođače pšenice. Naime, približava se jesenska sjetva i zbog nedostatka financijskih sredstava većina proizvođača će morati prodati pšenicu po navedenoj cijeni, a time će izostati i očekivani financijski rezultat u ovogodišnjoj proizvodnji pšenice.

Zbog ekstremnih oborina koje su u svibnju ove godine pale na području Osječko-baranjske županije, a što je izazvalo na dijelu područja Županije poplave, Župan Osječko-baranjske županije na prijedlog Županijskog povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda proglasio je na dijelu područja Osječko-baranjske županije elementarnu nepogodu poplavu. Elementarna nepogoda poplava proglašena je na području gradova Belišća, Đakova i Našica te općina Bilje, Čepin, Đurđenovac, Gorjani, Koška, Magadenovac, Podravska Moslavina, Popovac, Punitovci, Strizivojna, Viljevo, Vladislavci i Vuka za poljoprivredne kulture, dugogodišnje nasade, ribnjake te stambene i gospodarske objekte, a za općine Antunovac i Šodolovci za poljoprivredne kulture i dugogodišnje nasade.

Ukupno utvrđena šteta od elementarnih nepogoda na jesenskim kulturama na površini od 15.918,01 ha iznosi 57.417.124,95 kn, a šteta na pšenici na površini od 10.601,92 ha iznosi 35.703.948,71 kn.

Prema prvim podacima Državnog zavoda za statistiku u Republici Hrvatskoj je u proizvodnoj 2013./2014. godini ukupno proizvedeno 710.000 tona pšenice na površini od 165.000 ha. Proizvedeno je oko 30% manje pšenice nego prošle godine, ali će pšenice biti dovoljno za domaće potrebe koje iznose oko 550.000 tona godišnje.